

Evropská
komise

OCHRANA ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ

PROPOJOVÁNÍ
REGIONU

POSILOVÁNÍ
REGIONU

BUDOVÁNÍ
PROSPERITY

STRATEGIE PRO
PODUNAJÍ:
ÚSPĚŠNÉ PŘÍBĚHY

STRATEGIE PRO PODUNAJÍ: ÚSPĚŠNÉ PŘÍBĚHY

OBSAH

SPOLEČNÝMI SILAMI ZA POSÍLENÍM PODUNAJÍ.....	5
PROPOJOVÁNÍ REGIONU.....	7
POSILOVÁNÍ JEDINEČNÝCH POUT MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM	8
ZKAPALNĚNÝ PLYN ROZEHRÍVÁ TRH S ALTERNATIVNÍ ENERGIÍ	10
PODPORA ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI V PODUNAJÍ	12
PŘÍRODA NEZNÁ HRANICE	14
OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	17
ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNÝCH A UDRŽITELNÝCH DODÁVEK VODY	18
SVĚTLEJŠÍ BUDOUCNOST PRO ŘEKY ZEMÍ JIHOVÝCHODNÍ EVROPY	20
ZMÍRŇOVÁNÍ KLIMATICKÝCH RIZIK	22
ZÁCHRANA DUNAJSKÉHO „DINOSAURA“	24
BUDOVÁNÍ PROSPERITY	27
MODELOVÉ CHOVÁNÍ PRO UDRŽITELNOST A OCHRANU ŘEKY.....	28
INVESTICE DO BUDOUCÍ ZNALOSTNÍ SPOLEČNOSTI.....	30
OSLAVA MLÁDEŽE A KULTURNÍ ROZMANITOSTI.....	32
KOMUNIKACE O ROZMANITOSTI NAPŘÍČ EVROPOU	34
POSILOVÁNÍ REGIONU	37
SPOLUPRÁCE PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI.....	38

SPOLEČNÝMI SILAMI ZA POSÍLENÍM PODUNAJÍ

Součástí makroregionálních strategií je platforma pro spolupráci, jejímž prostřednictvím země a regiony – z EU i z dalších oblastí – spojují síly ve vybrané řadě klíčových výzev, aby uspokojily potřeby regionů. Strategie EU pro Podunají byla druhou makroregionální strategií, kterou v roce 2011 oficiálně zahájila Evropská komise a schválila Evropská rada.

Podunají se rozkládá ve čtrnácti zemích, z nichž devět je členskými státy EU. Je domovem více než 100 milionů lidí neboli jedné pětiny obyvatelstva EU. Ačkoli se ekonomická síla jednotlivých zemí liší, region je silně propojen a má potenciál pro další integraci a růst. Zaujímá strategickou polohu, v níž EU otevírá jejím sousedům, černomořskému regionu, Jižnímu Kavkazu a Střední Asii. Protéká jím nejmezinárodnější řeka na světě, která je významnou dopravní osou, zásadním vzájemně propojeným hydrologickým povodím a světově proslulým ekologickým koridorem.

Region je tak propojen jak příležitostmi, tak výzvami. Politiky jednotlivých zemí na sobě vzájemně závisí. Všechny však mohou výrazně těžit z vylepšené spolupráce například při doplňování chybějících dopravních spojení, snižování znečištění a nebezpečí plynoucích z povodní, při snižování závislosti na poskytovatelích energie ze zemí mimo region a při řešení demografické změny nebo odlivu mozků. Konkurenceschopnost regionu může podstatnou měrou těžit i ze společných opatření v oblasti malých a středních podniků, politik trhu práce, vzdělávání a bezpečnosti.

Síla vyjádřená čísly

Strategie poskytuje pevný integrovaný rámec pro země a regiony k řešení problémů, s nimiž se nelze uspokojivě vypořádat izolovaně, ale které místo toho vyžadují nadnárodní strategické přístupy, projekty a sítě. Umožňuje lepší spolupráci pro zlepšení účinnosti, pákového efektu a dopadu politik – na úrovni EU, jednotlivých států i místní úrovni – s využitím stávajících politik a programů a vytvářením synergií mezi nimi.

Činnosti v rámci spolupráce se zaměřují na čtyři pilíře: propojování regionu; ochrana životního prostředí; budování prosperity prostřednictvím bezpečnosti a budování kapacit a posilování socioekonomických aspektů. V rámci každého pilíře se konkrétní spolupráce soustřeďuje na specifické prioritní oblasti.

Po pěti letech provádění se začínají projevovat významné úspěchy. Účelem této publikace je ukázat příklady toho, čeho bylo v Podunají dosaženo společnými silami na základě spolupráce v makroregionálním měřítku. Tyto projekty a úspěchy ilustrují přidanou hodnotu strategie pro Podunají a budou dále motivovat k pokračování spolupráci na této úspěšné cestě s cílem přispět k vyváženému a udržitelnému růstu Podunají podporujícím začlenění.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.danube-region.eu/>

PROPOJOVÁNÍ REGIONU

Ačkoli je řeka Dunaj uznávána jako významný dopravní koridor, její využití zdaleka nedosahuje její plné kapacity. Vzhledem k tomu, že vnitrozemská vodní doprava má značné výhody z hlediska životního prostředí a efektivity, musí se její potenciál využívat udržitelným způsobem. Zvláště je zapotřebí větší multimodality a rozšíření infrastruktury dopravních uzlů, jako jsou vnitrozemské přístavy. K těmto cílům směřují prioritní oblasti 1A „vodní cesty“ a 1B „mobilita – silniční, železniční a letecká“.

Další společnou výzvou je energetika. V relativním srovnání jsou ceny v regionu vysoké. Roztříštěnost trhů vede k vyšším nákladům a snížené konkurenci. Opakované zimní krize svědčí o tom, že spoléhání se na příliš málo vnějších dodavatelů zvyšuje zranitelnost. Větší různorodost dodávek pomocí propojení a skutečných regionálních trhů zvyšuje energetickou bezpečnost. Klíčové je dosáhnout zlepšení účinnosti, včetně úspor energie a většího využívání obnovitelných zdrojů. To je oblast, v níž působí prioritní oblast 2 „energetika“.

Díky společné historii, tradici, kultuře a umění, které odrážejí rozmanitá společenství regionu, a díky výjimečnému přírodnímu dědictví region nabízí přitažlivé hodnoty. „Kultura a cestovní ruch“ jsou oblastí činnosti v prioritní oblasti 3.

POSILOVÁNÍ JEDINEČNÝCH POUT MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM

Řeka Dunaj, jejíž tok má délku 2 857 kilometrů, je jedním z klíčových koridorů pro přepravu lidí a zboží a pro spojení západní a východní Evropy.

Vodní cesta není však využívána v dostatečné míře, jelikož podle odhadů se využívá pouhých 10 procent její přepravní kapacity. Společným cílem projektů NEWADA, IRIS Evropa II a FAIRway je zlepšit přepravní kapacitu Dunaje a jeho přítoků.

Plavbu na Dunaji, která má celou řadu výhod pro hospodářství, životní prostředí, společnost a rozvoj, lze zlepšit jedině mezinárodní spoluprací, společným plánováním a koordinovanými činnostmi.

Projekt IRIS Evropa I, který byl zahájen v roce 2006, poukázal na vnitrostátní rozdíly ve sběru a šíření informací o vodních cestách, brzdící vnitrozemskou plavbu v Evropě. V roce 2009 byl zahájen projekt IRIS II s cílem zlepšit a rozvíjet uplatňování říčních informačních služeb (RIS) na evropských vodních cestách tím, že budou poskytovány komplexní podrobné informace o vodních cestách na mezinárodní úrovni. Díky projektům IRIS I a II jsou nyní k dispozici komplexní přeshraniční informace o výšce hladiny řek a plavební hloubce, které jsou pro plavbu zásadní.

Projekt NEWADA, dokončený v březnu 2012, vyzval k synchronizovanému rozvoji vodní cesty a stanovení společných kvalitativních norem. Spojil dvanáct

institucí z Bulharska, Chorvatska, Maďarska, Rakouska, Rumunska, Srbska a Ukrajiny v zájmu zachování vodní cesty a říční plavby.

Lepší spolupráce v oboru hydrografie a hydrologie pomohla ušetřit zdroje a zlepšit kvalitu a dodržování environmentálních norem. Díky rozvoji různých komponent říčních informačních služeb, jako je harmonizace a vylepšení elektronických plavebních map, se zlepšilo i využití informačních a komunikačních technologií na Dunaji.

Jedno informační místo

V rámci dvojitého projektu NEWADA byl vytvořen podunajský informační portál (www.danubeportal.com) který má za úkol poskytovat údaje o výšce vodní hladiny a kritických překážkách, jakož i zprávy pro kapitány, hlášení o ledu, Wi-Fi hotspoty apod.

Na základě výsledků těchto projektů přijali v roce 2014 ministři dopravy z podunajských zemí Hlavní plán obnovy a udržování Dunaje a jeho splavných přítoků. Projekt FAIRway, zapojující správní orgány vodních cest z šesti členských států EU (Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko a Slovensko), má za úkol provádět tento plán a kupovat moderní zařízení pro hydrologické služby. Cílem je poskytovat aktuální, spolehlivé a harmonizované informace o kritických místech na vodní cestě, o výšce vodní hladiny a prognózách výšky vodní hladiny po celé délce Dunaje. Tyto databanky jsou důležité nejen pro plánování přepravy po vodní cestě, ale i pro údržbu, opatření vodních staveb nebo úpravy aktuálního vodního toku.

DALŠÍ INFORMACE

NEWADA:

<http://www.newada-duo.eu/>

IRIS Europe 2:

<http://www.afdj.ro/en/content/iris-europe-ii>

FAIRway:

<http://www.danube-navigation.eu/item/809814>

NEWADA – Síť správních orgánů dunajské vodní cesty

Trvání: duben 2009 – prosinec 2014

Celkový rozpočet: 5 000 000 EUR

IRIS Evropa II – zavedení říčních informačních služeb v Evropě

Trvání: January 2009 – December 2011

Rozpočet: 11 620 000 EUR

FAIRway

Trvání: červenec 2015 – červen 2020

Rozpočet: 23 400 000 EUR

ZKAPALNĚNÝ PLYN ROZEHRŮVÁ TRH S ALTERNATIVNÍ ENERGIÍ

V průběhu let se díky svým přínosům pro životní prostředí, hospodářství a bezpečnost stává zkapalněný zemní plyn (LNG) stále důležitější alternativou ke konvenčním palivům, jako je nafta, propan nebo topný olej.

Díky rozmanitým výhodám (viz rámeček níže) je LNG atraktivním zdrojem energie pro evropský trh. Pro jeho úspěšné využívání je však zapotřebí rozvinutá infrastruktura, příslušné právní předpisy a harmonizované bezpečnostní normy.

Hlavní plán pro LNG pro Rýn-Mohan-Dunaj byl ambiciózním tříletým projektem zaměřeným na snadnější zavádění LNG jako alternativního paliva a nákladu pro vnitrozemskou lodní dopravu. V období od ledna 2013 do prosince 2015 se projektu účastnilo dvanáct zemí EU a Švýcarsko.

Cílem hlavního plánu pro LNG tak bylo poskytnout rámec pro společnou evropskou strategii a spolupráci mezi různými příslušnými orgány a komerčními subjekty za účelem propagace LNG jako paliva a nákladu vhodného k přepravě. Současně projekt usiloval o zajištění levnějších dodávek koncovým spotřebitelům po Dunaji.

Jedním z úkolů hlavního plánu pro LNG je přeměnit vnitrozemské přístavy na ose Rýn-Mohan-Dunaj na klíčová distribuční centra pro zkapalněný zemní plyn. LNG by časem měl mít snadnější přístup především k průkopníkům v oblasti využívání tohoto alternativního paliva, jako je veřejný sektor a odvětví těžké nákladní dopravy (včetně autobusů, popelářských vozů, městské logistiky), jakož i energetický průmysl.

Úspěšná pohonná hmota

Partneři pracovali na mnoha dílčích projektech, aby vytvořili první tepnu LNG v Evropě. Do konce projektu dosáhli více než šedesáti konkrétních výsledků: na Dunaji v přístavu Ruse v Bulharsku byl například vybudován první terminál LNG. Kromě toho začaly práce na infrastruktuře pro LNG jako alternativní palivo v Galați a Konstanca v Rumunsku a Komárně na Slovensku. Infrastruktura pro LNG je možná i v přístavu Mannheim v Německu a ve Švýcarsku, kde úřady v současnosti hledají potenciální investory.

Byly provedeny i četné studie týkající se bezpečnostních, environmentálních a socioekonomických aspektů používání LNG, jakož i studie proveditelnosti pro případné terminály, které společně utvářejí základy pro další úsilí o rozvoj tepny LNG na Dunaji.

Co je to LNG?

Zkapalnělý zemní plyn je zemní plyn, který byl pro snadnější přepravu a skladování přeměněn na kapalnou formu. Plyn se mění na kapalinu při teplotách kolem $-162\text{ }^{\circ}\text{C}$ a jeho objem se při tom zmenší na 1/600. LNG lze tudíž skladovat a přepravovat za normálního nebo mírně zvýšeného tlaku v cisternách s nízkou teplotou. Při zvýšení teploty se snadno vrátí do plynného skupenství.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.lngmasterplan.eu/>

Hlavní plán pro LNG pro Rýn-Mohan-Dunaj

Trvání: leden 2013 – prosinec 2015

Rozpočet: 33 960 000 EUR

PODPORA ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI V PODUNAJÍ

Energetika je ústřední politickou a ekonomickou problematikou Podunají. Vzhledem ke svému důležitému nadnárodnímu rozměru má dopad na celou řadu odvětví, v důsledku čehož je kriticky důležitá pro celkové úspěšné provádění strategie pro Podunají.

Je obecně uznáváno, že předpokladem pro realizaci integrovaného regionálního trhu je harmonizace různých energetických politik. Dalším cílem je integrace trhů s energií v těch podunajských zemích, které nejsou v Evropské unii. Prostřednictvím svých projektů v Podunají podporuje EU provádění politik s cílem zvýšit energetickou účinnost a prosazovat využívání obnovitelných zdrojů energie.

Všichni ti, kdo jsou v regionu zapojeni do rozhodování a tvorby strategií pro tuto oblast, mají k dispozici rozsáhlé, hloubkové analýzy trhu s energií vypracované v rámci několika projektů strategie pro Podunají.

Především plynová krize v lednu 2009 přiměla zúčastněné aktéry, aby rychle a účinně hledali řešení problémů na trhu s plynem a předešli tak podobným šokům v budoucnosti a vytvořili větší energetickou nezávislost a bezpečnost. Nově vytvořený model

trhu s plynem v Podunají ilustruje, jak lze modelové simulace využít k posouzení dopadu nové infrastruktury nebo souborů infrastruktury na integraci regionálního trhu s plynem a k analýze přínosů a nákladů celého systému a bezpečnosti dodávek.

V současnosti nemá pro trhy v Podunají v porovnání s plynem velký význam geotermální energie, ačkoli v budoucnosti by mohl význam tohoto zdroje energie vzrůst. V letech 2005 až 2010 došlo v celém světě k 60 procentnímu zvýšení geotermální kapacity (na 50,6 GW)

Investice od obnovitelných zdrojů

Cílem koordinátorů politik z podunajských zemí je zvyšovat povědomí veřejnosti o možnostech využívání tohoto obnovitelného zdroje energie a přilákat do regionu více investorů. Byly tudíž shromážděny spolehlivé údaje o geotermálním potenciálu v různých zemích a o stávajících právních, technických a finančních možnostech týkajících se jeho využití.

Jedním z úkolů pro budoucnost energie v Podunají je vybízet země k rozvoji „inteligentních sítí“ a akčních plánů. Inteligentní síť je elektrická síť, která ke sběru a ukládání komplexních informací o výrobě, dodávkách a spotřebě elektřiny využívá moderní informační technologie. Cílem je zlepšit účinnost, bezpečnost, nákladovou efektivnost a udržitelnost výroby a distribuce energie.

Prioritní oblast 2 strategie zadala provedení výzkumu, který má určit specifické potřeby pro její další rozvoj z pohledu konkurenceschopnosti, udržitelnosti a bezpečnosti energetických systémů.

Ačkoli země Podunají zůstávají výrazně závislé na uhlí a plynu, zvýšily v uplynulých deseti letech výrazně svou míru využívání obnovitelné energie. Byly zrealizovány značné investice do nových obnovitelných zdrojů energie pro elektřinu (RES-E), a třebaže se jejich využívání v jednotlivých zemích liší, je Podunají jako celek v současnosti na cestě ke splnění svých obnovitelných cílů do roku 2020.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.danube-energy.eu/>

Spolupráce v oblasti energetiky v Podunají

Trvání: říjen 2012 – červen 2014

Celkový rozpočet: 136 500 EUR

PŘÍRODA NEZNÁ HRANICE

Dunaj je nejdelší řeka v Evropské unii a nejmezinárodnější řeka na světě, jelikož má délku 2857 kilometrů a protéká deseti zeměmi, včetně desítek chráněných oblastí a národních parků. Přínos těchto chráněných oblastí k zachování přírodního dědictví Evropy má nesmírný význam v současnosti i pro budoucí generace.

DANUBE PARKS – Podunajská síť chráněných oblastí – byla založena v roce 2007 podpisem Prohlášení z Tulcei v Rumunsku. Společné projekty jsou zásadní pro dosažení cílů iniciativy, které s pokračující neformální spoluprací ze strany národních parků a chráněných oblastí umožňuje především rámec spolupráce napříč Podunajím – EUSDR.

Řeky jsou vzájemně propojené ekosystémy a příroda nezná hranice. Úsilí o ochranu přírody podél této nejvíce mezinárodní řeky musí najít nadnárodní odpovědi a iniciativy.

Jak je uvedeno v Prohlášení z Tulcei, je cílem sítě zlepšit zachování podunajských chráněných oblastí, řídit tyto

oblasti moudře, vyměňovat si a podporovat odborné zkušenosti s řízením a zlepšit znalosti o ekologickém stavu řeky, jakož i o ekonomickém, sociálním a environmentálním vlivu. Síť podniká akce na prevenci znečištění, jeho kontrolu a snižování v údolních nivách a mokřadech v povodí Dunaje a zvyšuje povědomí o mezinárodním významu a udržitelném rozvoji řeky.

Společné úsilí přináší výsledky

DANUBEPARKS a DANUBEPARKS 2.0 byly první dva společné projekty, které v síti vznikly. Jejich práce zahrnuje pět hlavních oblastí: zlepšení říční morfologie, řízení údolních niv a sítě přírodních stanovišť, zachování hlavních druhů Dunaje (orel mořský a jeseter), monitorování a činnost v síti chráněných oblastí EU Natura 2000 a přírodní turistika. Desetileté působení přineslo výsledky, na které může být síť DANUBEPARKS hrdá.

V roce 2015 získala síť DANUBEPARKS cenu EU Natura 2000 za svou ambiciózní a důvěryhodnou spolupráci přes všechny hranice a společné úsilí o zachování přírodního dědictví Dunaje.

Teď je to uznávaná značka pro ochranu přírody v Podunají. Síť zavedla úspěšný transfer know-how mezi všemi deseti zeměmi, jimiž řeka protéká. Zahájila též celoregionální iniciativy a pomohla rozvíjet silnější hlas na politické úrovni.

Původně měla síť DANUBEPARKS osm členů – nyní jich je v Bulharsku, Chorvatsku, Maďarsku, Moldavsku, Německu, Rakousku, Rumunsku, Slovenské republice a Srbsku dvacet. Společně předvádějí jedinečné přírodní znaky, které každodenně lákají tisíce návštěvníků, a proto je cestovní ruch pro poslání projektu DANUBEPARKS zásadní. V celém regionu si lidé stále více uvědomují, že cestovní ruch není jen zdrojem příjmů, ale jeho povinností je i chránit přírodní dědictví Dunaje.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.danubeparks.org/>

DANUBEPARKS

Trvání: duben 2009 – únor 2011

Rozpočet: 2 700 000 EUR

DANUBEPARKS 2.0

Trvání: říjen 2012 – září 2014

Rozpočet: 2 200 000 EUR

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Podunají je významným mezinárodním hydrologickým povodím a ekologickým koridorem, který vyžaduje regionální přístup k ochraně přírody, územnímu plánování a vodnímu hospodářství. Znečištění nerespektuje státní hranice. Je zapotřebí udržitelné vodní hospodářství a společné úsilí snížit znečištění organickými látkami, živinami nebo nebezpečnými látkami. V úvahu je nutné brát i vliv dopravních spojení, rozvoje cestovního ruchu nebo nových zařízení na výrobu energie na životní prostředí.

Příliš časté jsou velké záplavy, sucha i případy průmyslového znečištění. Obyvatele regionu je zapotřebí pomoci společně prováděných preventivních opatření a opatření zvládnutí katastrof chránit před katastrofami, jako jsou povodně a průmyslové nehody, které mají výrazný negativní vliv v nadnárodním měřítku. Práce vykonávané v izolaci jednoduše přesouvají problém a ztěžují život sousedním regionům. Problémem je i rostoucí četnost sucha, stejně jako přizpůsobování se změně klimatu. Prevence, připravenost a účinná reakce vyžadují vysokou míru spolupráce a sdílení informací.

Ztráta přírodních stanovišť vyvíjí tlak na faunu a floru a ovlivňuje celkovou kvalitu environmentálního zdraví. Velký tlak představuje i roztříštěnost ekosystémů, intenzifikace využívání půdy a „rozlézání“ měst.

V tomto pilíři jsou oblastmi spolupráce prioritní oblasti č. 4 „kvalita vody“, č. 5 „environmentální rizika“ a č. 6 „biologická rozmanitost, krajina, kvalita ovzduší a půda“.

ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNÝCH A UDRŽITELNÝCH DODÁVEK VODY

V roce 2010 definovala Organizace spojených národů přístup k čisté vodě jako lidské právo. Nicméně v mnoha částech světa musí být toto právo teprve zrealizováno. Změna klimatu a četné další ekologické, hospodářské a sociální změny však nutí evropské země, aby se nad tím, jak chránit své zdroje dodávek vody zamýšlely vážněji.

Pro země v Podunají je zajištění udržitelné dodávky dostatečného množství vody náležité kvality stále problematičtější.

S ohledem na to provedly výzkumné ústavy v pěti zemích a podniky a instituce zapojené do dodávek vody v devíti zemích projekty CC-Waters – změna klimatu a dopady na dodávky vody a CC-Ware – zmírnění zranitelnosti vodních zdrojů.

Záměrem týmu projektu CC-Waters bylo řešit případné důsledky změny klimatu na dodávky vody. Jedním z důležitých témat tak bylo, jak by různé formy a stupně intenzity využívání půdy, ve spojení se změnou klimatu, mohly ovlivňovat dodávky vody. Zejména šetřily, jak dodávky vody ovlivňuje typ lesní vegetace a způsob obhospodařování lesů.

V průběhu tohoto projektu se práce zaměřily na vývoj metod a nástrojů, které by mohly používat společnosti zabývající se dodávkami vody, jakož i instituce odpovědné za právní předpisy v této oblasti.

Partneři z Itálie, Maďarska, Rakouska, Rumunska a Slovinska zkoumali možné účinky změny klimatu na bezpečnost a kvalitu dodávek vody a vypracovali řešení, které by se mohlo uplatňovat při budoucím využívání na místní a regionální úrovni.

Osvětové strategie

Projekt CC-Ware využil pro pokračování prací výsledky projektu CC-Waters za pomoci dalších partnerů ze čtyř jiných zemí – Bulharska, Chorvatska, Řecka a Srbska. Společně vypracovaly nadnárodní strategie pro ochranu a lepší využívání zdrojů dodávek vody. Odborníkům a veřejnosti byly na seminářích, konferencích a v publikacích, zejména v třetích zemích dány k dispozici nabyté znalosti, aby byly usnadněny konkrétní práce na zachování zdrojů vody a zlepšování právních předpisů v této oblasti.

Stejně jako v projektech CC-Waters a CC-Ware je jednou z klíčových myšlenek spojených s projektem nazvaným Zlepšení integrované správy pobřežních zón v černomořském regionu udržitelnost. Partneři z různých administrativních a politických odvětví a nevládních organizací z Bulharska, Moldavska, Rumunska, Turecka a Ukrajiny spojili své síly, aby řešily otázky udržitelnosti.

Pobřežní zóny jsou ekonomicky a kulturně atraktivní oblasti, ale jsou i zranitelné z hlediska životního prostředí. EU a zbytek světa uznávají integrované řízení pobřežních zón jako koncepci, jejímž cílem je zajistit z dlouhodobého hlediska rovnováhu mezi hospodářským růstem a využíváním, ochranou a zachováním těchto zón.

Cílem projektu bylo rozvíjet a připravit – pro účely použití v pěti zemích – společné metodiky a nástroje pro integrované řízení pobřeží kolem Černého moře, do kterého se vlévá řeka Dunaj. Vzhledem ke specifčnosti této oblasti přispěl projekt k hlubšímu pochopení integrovaného řízení pobřežních zón v zúčastněných zemích. Pomohl též při školení příslušných orgánů působících v této oblasti, při poskytování meziregionálních odborných poznatků a zajišťování uceleného přístupu k integrovanému řízení pobřežních zón v černomořském regionu.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.ccware.eu/>

<http://blacksea-iczm.eu/>

CC-Waters – změna klimatu a dopady na dodávky vody

Trvání: květen 2009 – duben 2012

Rozpočet: 4 200 000 EUR

CC-WARE – zmírnění zranitelnosti vodních zdrojů

Trvání: prosinec 2012 – listopad 2014

Rozpočet: 1 800 000 EUR

ICZM – zlepšení integrované správy pobřežních zón v černomořském regionu

Trvání: leden 2013 – prosinec 2014

Rozpočet: 627 000 EUR

SVĚTLEJŠÍ BUDOUCNOST PRO ŘEKY ZEMÍ JIHOVÝCHODNÍ EVROPY

Splavné řeky a kanály v Evropě mají délku 30000 kilometrů a spojují stovky měst a různých oblastí. Řeky jihovýchodní Evropy jsou nejzranitelnější z důvodu chybějícího povědomí o nutnosti udržitelného rozvoje a důsledků změny klimatu, stejně jako z důvodu často nevhodných činností podporovaných cestovním ruchem, využívání vodní energie nebo vodních staveb.

V průběhu let měla činnost člověka negativní důsledky pro životní prostředí, hospodářství a společnost – dochází ke změnám v říční morfologii či většímu znečištění, objevují se hrozby pro přírodní stanoviště flory a fauny a konflikty při využívání půdy.

Projekt Řeka jihovýchodní Evropy vyplynul ze zkušeností nabytých po podpisu prohlášení Vize řeky Drávy v roce 2008. Tím příslušné instituce a odborné orgány v Chorvatsku, Itálii, Maďarsku, Rakousku a Slovinsku poskytly rámec k provádění osvědčených postupů a harmonizaci činností ochrany přírody, k využívání vodní energie a k správě vodních zdrojů v mezinárodních povodích.

Projekt zavedl v širším kontextu metody, které byly vyzkoušeny na Drávě dlouhé 725 km. Příslušné orgány, zúčastněné subjekty a zainteresované

organizace pracovaly společně na „souboru nástrojů“ pro integrované řízení, aby zajistily udržitelný rozvoj v šesti povodích propojujících regiony.

Řeky Dráva, Neretva, Bodrog, Prut, Soča a Vjosa jsou příklady střetu zájmů v souvislosti s protipovodňovou ochranou v říčních údolích, využíváním vodní energie, zachováním environmentální rozmanitosti a rozvojem cestovního ruchu, zejména u těch, které protékají několika zeměmi a regiony.

Úkolem projektu Řeka jihovýchodní Evropy je poskytnout rámec pro obecnou dohodu o řízení říčních koridorů za účelem dosažení udržitelného rozvoje

a zachování zdrojů. Jedná se o nový přístup k řízení řek a povodí, kde se střetávají nejvýraznější zájmy lidí žijících v daném regionu.

Projekt sdružuje odborníky z různých oblastí z několika zemí jihovýchodní Evropy a představitele místní a regionální samosprávy a států.

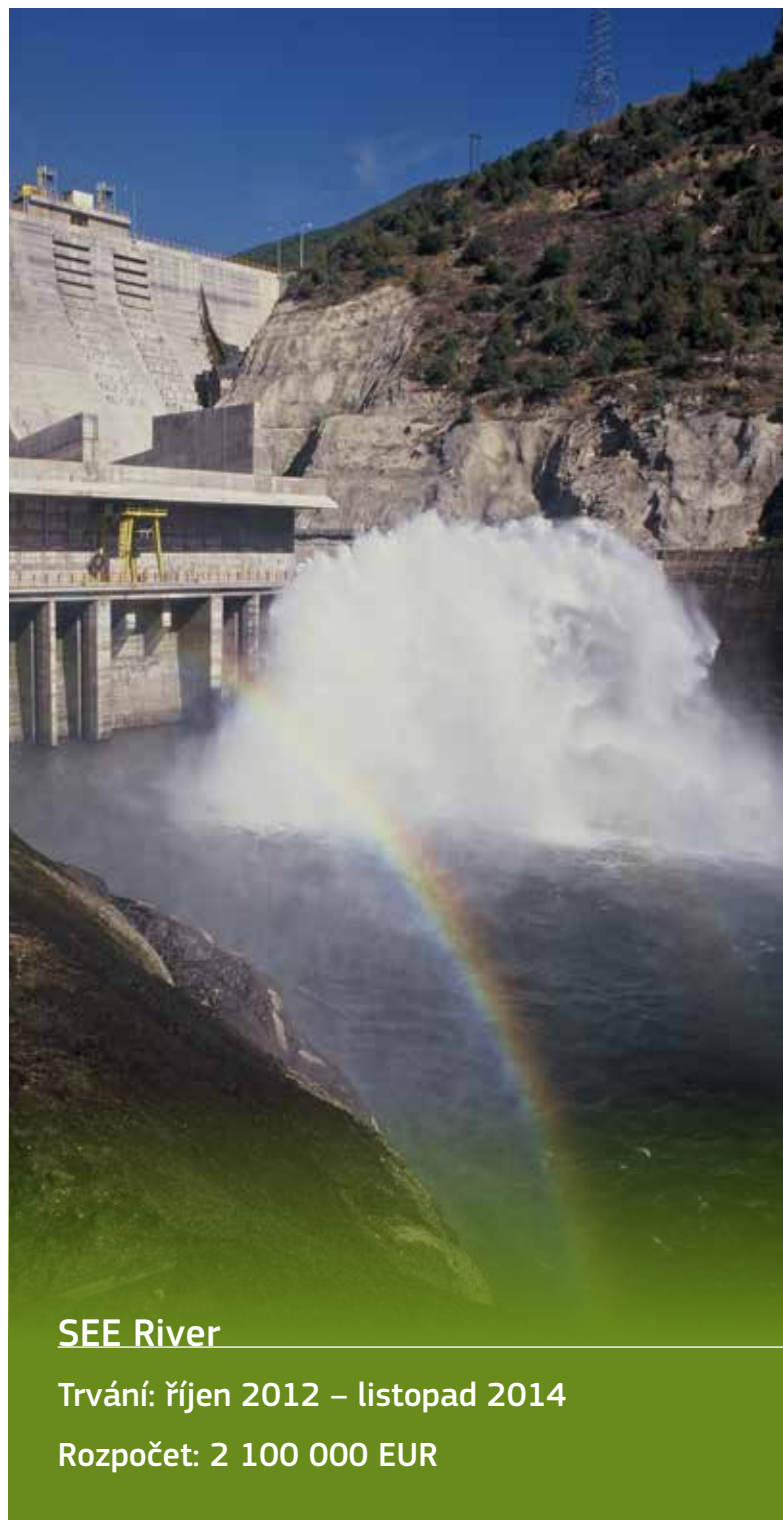
Budování mostů

Práce ukazují obavy o budoucnost našich řek a průřezové spolupráce pro jejich lepší řízení v nadcházejících letech. Výsledkem dohody zúčastněných subjektů ohledně požadovaných opatření a vytvoření akčních plánů, jak je provádět, je určení a spuštění více než 100 konkrétních akcí, které mají být zrealizovány v budoucnosti. Činnosti projektu pokračují po období 2014–2020 ve všech šestnácti zúčastněných zemích.

Soubor nástrojů projektu Řeka jihovýchodní Evropy je průvodcem, který doplňuje příklady osvědčených postupů. Je to inovativní a obecně použitelný model vycházející ze zkušeností místních subjektů a z mezinárodních zkušeností z říčních koridorů v šesti pilotních oblastech. Je obzvláště důležité, aby uplatňování souboru nástrojů nevyžadovalo nové investice do správních struktur ani tvorbu nových plánů, ale aby spíše poskytlo rámec a podporu pro lepší využívání stávajících struktur, plánů a programů.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.see-river.net/>

SEE River

Trvání: říjen 2012 – listopad 2014

Rozpočet: 2 100 000 EUR

ZMÍRŇOVÁNÍ KLIMATICKÝCH RIZIK

Vědci dlouhá léta varují, že dopad povodní, sucha, sněhových bouří a extrémních větrů ještě zhoršovaný změnou klimatu by se v celé Evropě mohl ještě zvětšit. To je zjevné v Podunají, kde jsou vážná období sucha, devastující povodně a katastrofické lesní požáry stále častější.

Je tudíž zásadní, aby podunajské země rozpoznávaly a realisticky posuzovaly rizika, vypracovaly strategie zvládnání přírodních katastrof, navázaly spolupráci a zahájily výměnu informací. Pokud si obyvatelé a místní úřady uvědomují riziko přírodních katastrof, mohou se lépe připravit a chránit se.

Projekt SEERISK byl první v Podunají, který provedl společné posouzení rizik spojených se změnou klimatu z pohledu zvládnání katastrof a dosáhl velmi konkrétních výsledků pro šest měst.

Semináře místo teorie a používání map s velkým měřítkem představily potenciální dopad katastrofy na okolní domy, infrastrukturu a zemědělství. Tím, že se lidé dozvěděli o rizicích pro své okolí, získali motivaci pro vytvoření vlastních scénářů a vyvození vlastních závěrů.

Monitorování rizik

Do projektu SEERISK se zapojilo devatenáct partnerů z devíti zemí. Klíčovým úkolem bylo vypracovat metodiku k hodnocení rizik změny klimatu a k definování metodiky pro vypracování map rizik. Údaje o rizicích přírodních katastrof byly shromažďovány v šesti pilotních oblastech: Arad (Rumunsko), Siófok (Maďarsko), Sarajevo-Ilidža (Bosna a Hercegovina), Senica (Slovensko), Kanjiža (Srbsko) a Velingrad (Bulharsko). V úvahu byla brána rizika povodní, vln horka, sucha, ohnisek požáru a extrémních větrů v těchto oblastech.

Během seminářů si partneři projektu SEERISK vyměňovali zkušenosti a know-how o zvládnání katastrof a byly provedeny čtyři cvičné simulace katastrof v terénu. Na základě vypracovaných map rizik lze určit umístění budov, které by povodněmi nebo ničivými bouřemi byly postiženy nejvíce. Díky tomu mohou místní orgány při přírodních katastrofách rychle a účinně zareagovat a provést včasnou evakuaci nebo jiná opatření.

Techniky mapování rizik nabízejí příležitost k zjednodušení hodnocení rizik a odstranění „prázdných míst“ v důsledku nedostatečné spolupráce mezi institucemi. Každá pilotní oblast připravila rizikovou matici týkající se dopadu a pravděpodobnosti jejího identifikovaného rizika a vypracovala scénář popisující jeho rozsah a důsledky. Partneři zrealizovali komplexní geografický informační systém (GIS) a poskytování údajů o katastrofách a byly připraveny podrobné mapy rizik pro zvládnání katastrof.

Ponaučení

Každý rok dochází v oblasti Sarajevo-Ilidža, kde se střetávají čtyři řeky, k povodním. Ale v roce 2014 překročily ten nejhorší scénář vypracovaný v mapě rizik této oblasti. Útvary systému zvládnání katastrof účastníci se projektu SEERISK a Agentura pro hospodářský rozvoj regionu Sarajevo vypracovaly pilotní mapy, které se ukázaly jako užitečné pro jiné související útvary, jež při budování své vlastní kapacity využily projektovou metodiku.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.danubeenvironmentalrisks.eu/seerisk>

SEERISK

Trvání: červenec 2012 – prosinec 2014

Rozpočet: 1 970 000 EUR

ZÁCHRANA DUNAJSKÉHO „DINOSAURA“

Nekontrolovaný rybolov, poháněný vysokou cenou placenou za kaviár z jesetera, vyústil ve zdecimování populace jesetera v Dunaji. V roce 2012 nastoupila na záchranu akci pracovní skupina pro dunajského jesetera.

V roce 1970 bylo přežití této ryby ještě více ohroženo výstavbou vodní elektrárny Železná vrata na srbsko-rumunské hranici. Ta zablokovala migrační trasu jeseterů proti proudu Dunaje z Černého moře do míst jejich výtěru. Druh byl rovněž ohrožen systematickou výstavbou přehrad na řece a těžbou štěrku a písku v místech, kde kladl jikry.

Od roku 2012 se pracovní skupina pro dunajského jesetera zaměřuje na záchranu tohoto druhu. Cílem pracovní skupiny je podpořit synergie stávajících organizací a pomoci zachovat původní druh jesetera v povodí Dunaje a v Černém moři tím, že bude propagovat provádění programu „Jeseter 2020“, který byl zahájen v roce 2013.

Strategie pro Podunají hraje zásadní roli v úspěchu tohoto programu tím, že usnadňuje komunikaci na úrovni politik a zavádí konstruktivní dialog s jinými klíčovými zúčastněnými subjekty v povodí řeky.

Příprava plánu

Úkolem projektu Jeseter 2020 je přilákat politickou podporu, zvýšit povědomí o důležitosti ochrany jesetera a podnítit rychlé provádění právních předpisů EU, mezinárodních úmluv a vnitrostátních zákonů.

K dalším opatřením patří určení a obnova hlavních přírodních stanovišť, jakož i znovuotevření migračních tras, analýza stávající populace dunajského jesetera, stav umělých líhní jesetera a stav potěru a výměna znalostí o řízení osvědčených postupů v umělých líhních. Vedle toho mají socioekonomické iniciativy

vybízet místní komunity k zavádění „komunitních kontrol“ pro boj s pytláctvím.

Pracovní skupina se zavázala k zachování a obnově populací jesetera, což je důležité pro biologickou rozmanitost v celé EU. Obnova tohoto druhu bude přínosná nejen pro ochranu přírody, ale i pro místní komunity. Rozvoj ekoturistiky, akvakultury, řemeslné výroby a malého ekologického zemědělství jsou jen některými z opatření, která mají podpořit místní hospodářství, zejména v regionech na středním a dolním toku Dunaje.

„Žijící fosilie“ v ohrožení

Jeseteři obývají svět již od dob dinosaurů. V posledních 200 milionů let se tato ryba, jejíž 26 druhů stále žije ve vodách severní polokoule, téměř nezměnila. V důsledku toho jsou tyto „žijící fosilie“ nedocenitelné pro vědu a pro zachování bohatství druhů. Avšak podle údajů poskytnutých Mezinárodním svazem ochrany přírody (IUCN) je jeden z pěti druhů jesetera stále žijících v Dunaji uveden na seznamu „zranitelných“ a ostatní jsou v kategorii „kriticky ohrožených“ živočichů.

DALŠÍ INFORMACE

<http://www.dstf.eu/>

Sturgeon 2020

Trvání: leden 2012 – stále pokračuje

Rozpočet: 6 800 000 EUR

BUDOVÁNÍ PROSPERITY

Podunají pociťuje velmi rozsáhlé rozdíly, protože je domovem několika neúspěšnějších regionů v EU i několika regionů, které patří k nejchudším. Nedostatečné jsou často zejména kontakty a spolupráce, a to jak finančně, tak institucionálně. Podniky nevyužívají v dostatečné míře mezinárodní rozměr marketingu, inovací či výzkumu. Podíl vysoce vzdělaných lidí v regionu je nižší než průměr EU a vytváří tak další nápadnou propast. Ti nejschopnější se často stěhují do jiných oblastí. Existují tudíž velké příležitosti, jak dosáhnout výsledků spoluprací a výměnou zkušeností.

Jsou nezbytné investice do lidí, aby se region mohl udržitelně rozvíjet a růst a mohly být při tom upřednostňovány znalosti a začleňování. Cílená podpora pro infrastrukturu výzkumu stimuluje excelenci a prohlubuje tvorbu sítí mezi poskytovateli znalostí, společnostmi a tvůrci politik. Klastry a vazby spojující centra excelence do stávajících vzdělávacích a výzkumných sítí rozšiřují konkurenceschopnost podniků proti proudu řeky na celý region.

Zásadní jsou vyšší míry zaměstnanosti, neboť lidé potřebují příležitosti v blízkosti svého místa bydliště. Region musí být schopen nabízet prostřednictvím silnější spolupráce tu nejsvětlejší a nejpodnikavější budoucnost, a to i marginalizovaným komunitám: v oblasti žije jedna třetina obyvatel EU ohrožených chudobou, přičemž mnozí pocházejí z marginalizovaných skupin.

V rámci tohoto pilíře rozvíjejí v regionu iniciativy společné spolupráce prioritní oblasti č. 7 „znalostní společnost“, č. 8 „konkurenceschopnost“ a č. 9 „lidé a dovednosti“.

MODELOVÉ CHOVÁNÍ PRO UDRŽITELNOST A OCHRANU ŘEKY

Od června 2015 pomáhá malý model „výzkumné řeky“ vědcům z Univerzity přírodních věd ve Vídni a dalším vědeckým institucím v Podunají odhalit nové a komplexnější poznatky o Dunaji.

Model Dunaje ve vídeňském Centru pro tvorbu říčních modelů v místě, kde se od hlavního koryta řeky odpojuje Dunajský kanál, je široký jen pět metrů a jeho délka mírně přesahuje 100 metrů. Voda jím protéká rychlostí 100 metrů krychlových za sekundu. Je to jeden z prvních hmatatelných výsledků práce projektu Výzkum a řízení řeky Dunaj (DREAM), který vznikl z důvodu potřeby spojit udržitelným způsobem využití a ochranu Dunaje.

V průběhu projektu byly shromážděny informace z oblasti hydrodynamiky, pohybu splavenin, říční morfologie a ekologických procesů v různých částech Dunaje.

Tyto poznatky nejsou jen zajímavé pro výzkumné pracovníky, ale jsou i cenné pro zemědělce v Podunají, stavaře mostů a instituce, které je podporují, orgány odpovídající za stále modernější říční plavbu a orgány pověřené plánováním a organizací ochrany proti povodním.

Tok informací

Byly vypracovány plány pro výstavbu dvou velkých center pro tvorbu říčních modelů – první funguje ve Vídni od roku 2015, zatímco druhý se plánuje pro Rumunsko. Cílem je zlepšit počítačové simulace na pomoc těm, kdo Dunaj studují, a určit místa podél řeky a jejích přítoků pro studie v terénu, kde budou nainstalovány měřicí stanice.

Pracuje se též na plánech pro výzkumné plavidlo s ponornou komorou, které bude kotvit uprostřed

Dunaje a bude se využívat na různých místech, v první řadě ke sběru údajů o říčním dnu, které jsou zapotřebí pro další výzkum.

A konečně k činnostem projektu patří tvorba a rozšiřování sítě vědeckých ústavů ve všech zemích v Podunají s cílem posílit jejich vazby se zemědělstvím a společnostmi ve snaze zlepšit poznatky o řece.

Projekt, který koordinuje Univerzita přírodních věd ve Vídni, zahrnuje univerzity, výzkumné ústavy a laboratoře, jakož i soukromé a veřejné instituce a nevládní organizace z Bulharska, České republiky, Chorvatska, Maďarska, Moldavska, Německa, Rumunska, Slovenska, Srbska a Ukrajiny.

Díky dosaženým výsledkům výzkumu pomůže projekt DREAM zlepšit vodní a dopravní spojení napříč Podunajím. Vědecké poznatky nabyté během projektu se budou navíc využívat k nastolení potřebných podmínek ke zlepšení kvality vody a půdy, které povedou k lepším způsobům, jak chránit životní prostředí.

Projekt bude dále podporovat rozšíření a zlepšování spolupráce mezi vědeckými institucemi a s různými zeměmi, které zase budou přispívat k prosperitě Podunají jako celku.

DREAM dostává celosvětový rozměr díky přesvědčení svých účastníků, že z nabytých zkušeností a poznatků lze v budoucnosti čerpat v podobných projektech a na největších řekách protínajících jiné kontinenty.

DALŠÍ INFORMACE

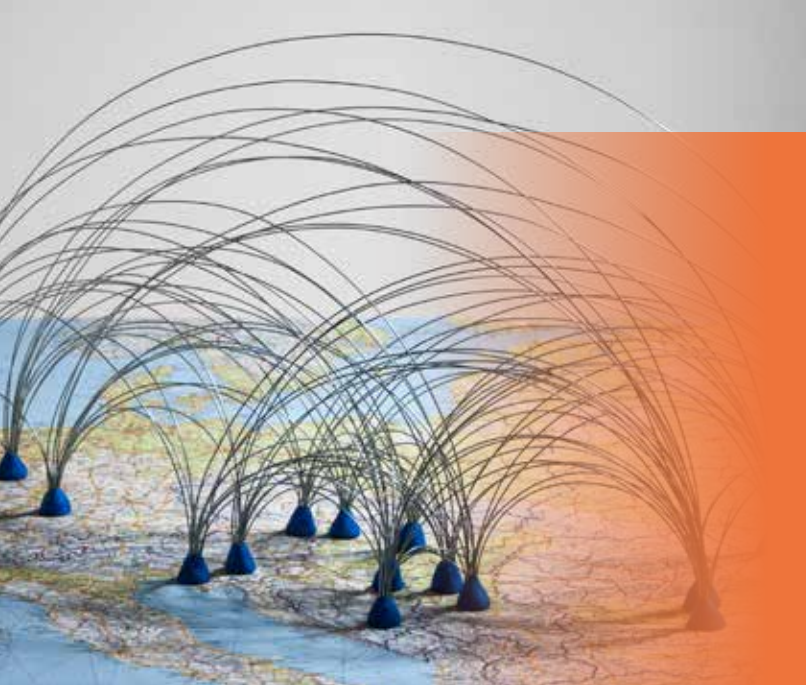
<http://www.ica-casee.eu/index.php/dream-european-research-facility>

DREAM (výzkum a řízení řeky Dunaj)

Trvání: června 2012 – stále pokračuje

Rozpočet: 69 600 000 EUR

INVESTICE DO BUDOUCÍ ZNALOSTNÍ SPOLEČNOSTI

V Podunají působí sedmdesát univerzit a stovky výzkumných ústavů a dalších vědeckých institucí. Všechny spojuje touha po pokroku v oblasti vědy a inovací a po posílení konkurenceschopnosti regionu v zájmu sociálního a hospodářského pokroku.

Devatenáct účastníků projektu Danube-INCO.NET podporuje výzkum a inovace na pomoc při překonávání překážek a zlepšení sociálního a hospodářského rozvoje v regionu. Snaží se region přeměnit na „region inovací“ a podněcovat rozvoj „znalostní společnosti“ v úsilí o zatraktivnění Podunají a zvýšení jeho konkurenceschopnosti.

Jednou z klíčových činností je poskytování rozsáhlých informací a stimulace politického dialogu mezi subjekty, jež mají zájem o podporu vědy a inovací v Podunají. Projekt Danube-INCO.NET nabízí základ pro výměnu myšlenek a zkušeností a sdružuje při tom výzkumné pracovníky ze zemí z regionu a spojuje je s příslušnými správními orgány.

Projekt usnadňuje komunikaci mezi financujícími agenturami a projektovými žadateli a nabízí výzkumným pracovníkům ze všech zemí v regionu příležitost shromažďovat informace o současných a plánovaných projektech, projektových výběrových řízeních a pracovních místech.

Šíření informací

Díky tomuto projektu, jeho internetovým stránkám a informačnímu bulletinu má široká vědecká obec a další osoby, jež zajímá vědecký pokrok a inovace, v Podunají přístup ke komplexním informacím o konferencích, časopisech a publikovaných vědeckých pracích, jakož i k doporučením politik souvisejícím s těmito oblastmi.

Do činností projektu Danube-INCO.NET se zapojují podporující země, kde oblast vědy a inovací není ještě dostatečně rozvinutá a které chtějí zlepšit své příslušné vnitrostátní strategie. Pomáhá též těm zemím Podunají, které ještě nejsou členy EU, zapojit se do Evropského výzkumného prostoru (EVP) a uplatňovat Unii inovací, která je součástí strategie Evropa 2020.

Zvláštní pozornost je věnována takovým tématům, jako je energetická bezpečnost, energetická účinnost a obnovitelná energie, jakož i bioekonomika, tj. potravinové zabezpečení a udržitelná zemědělská produkce. Mezi posledními projekty v síti jsou pilotní akce na podporu a rozvoj bioekonomiky v Podunají. Cílem projektu DANCERS je vyvinout nové prostředky a nástroje ke zlepšení výzkumu životního prostředí a k propagaci inovací v Podunají, včetně delty Dunaje a Černého moře.

Jedním z důležitých cílů je vytvoření a rozvoj sítě podunajských center pro transfer technologií, která by zajišťovala, aby cíle projektu Danube-INCO.NET byly realizovány i po jeho dokončení.

Projektu se účastní partneři z Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Chorvatska, Itálie, Maďarska, Moldavska, Německa, Rakouska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Srbska a Ukrajiny.

DALŠÍ INFORMACE

<http://danube-inco.net>

Danube-INCO.NET

Trvání: leden 2014 – prosinec 2016

Rozpočet: 2 000 000 EUR

OSLAVA MLÁDEŽE A KULTURNÍ ROZMANITOSTI

V dubnu 2016 vzrostla nezaměstnanost mladých lidí v Evropské unii (EU-28) na 18,8 % a v eurozóně na 21,1 % (EA-19). Na Slovensku činila míra nezaměstnanosti mezi mladými lidmi 24,2 %, v Rakousku 10,4 % a v Německu 7 % (nejméně v Evropě). Není náhoda, že Německo, které má nejnižší míru nezaměstnanosti mladých lidí v Evropě, má dlouhou tradici duálního odborného vzdělávání a přípravy.

Systém odborného vzdělávání a přípravy může být přínosný i pro mladé lidi a hospodářství jiných zemí z celého Podunají. V tomto projektu, podporovaném v rámci strategie EU pro Podunají a spolufinancovaném z programu Erasmus+ Evropské komise, jsou nyní na Slovensku realizovány zkušenosti s odborným vzděláváním a přípravou z německé spolkové země Bádensko-Württembersko a z Rakouska.

Projekt má dva cíle – snížit nezaměstnanost mladých lidí a překonat nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, který často brzdí hospodářský rozvoj některých regionů a brání investicím.

Zkušenosti Německa a Rakouska by měly zlepšit systém

duálního odborného vzdělávání na Slovensku a pomoci uspokojit potřeby podniků z hlediska kvalifikovaných a odborných pracovních sil. Průzkumy provedené na začátku projektu ukázaly, že více než 80 % slovenských firem má zájem o propagaci odborného vzdělávání a přípravy a 75 % společností je připraveno podílet se na rozvoji duálního odborného vzdělávání a přípravy finančně.

Příležitost k výhře pro každého

Budou zapotřebí legislativní změny, které zahrnují vytvoření kompetenčního centra, kde podunajské země mohou školit učitele a podnikové školitele v oblasti duálního odborného vzdělávání. Projekt je rovněž součástí úsilí o rozvoj slučitelných vzdělávacích systémů v celém Podunají, a právě proto se po dobu trvání programu předpokládá výměna zkušeností s jinými zeměmi, které mají odborné vzdělávání a přípravu.

Iniciátoři projektu touží prokázat, že výsledky duálního odborného vzdělávání jsou vždy pozitivní. Mladým lidem se dostává vzdělávání zaměřeného na získání praktických zkušeností a mají velkou šanci setrvat ve firmách, v nichž pracovali. Na druhou stranu podniky mají zaručeny prvotřídní, kvalifikované pracovní síly.

Předpoklady duálního odborného vzdělávání

Duální odborné vzdělávání spočívá v přípravě studentů na práci podle potřeb a požadavků hospodářství a zaměstnavatelů. Odborná příprava probíhá v odborné škole i v podniku. Předpokladem pro zahájení odborného vzdělávání je smlouva uzavřená s podnikem, v němž bude probíhat praktická část výuky. Studenti, kteří se této výuky trvajících obvykle tři roky účastní, budou dostávat odměnu. Podle německého Spolkového statistického úřadu bylo v celé zemi v roce 2015 podepsáno s mladými lidmi 516 000 smluv o odborném vzdělávání a 74 000 z nich bylo v Bádensku-Württembersku, které je v současnosti partnerem Slovenska v tomto projektu.

DALŠÍ INFORMACE

<https://www.minedu.sk/national-authorities-for-apprenticeships-introduction-of-elements-dual-vet-slovak-republic/>

VET (odborného vzdělávání a přípravy)

Trvání: říjen 2014 – leden 2017

Rozpočet: 312 717 EUR

KOMUNIKACE O ROZMANITOSTI NAPŘÍČ EVROPOU

Podunají je domovem pro více než 110 milionů lidí. Aby byl zajištěn sociální, hospodářský a kulturní rozvoj, zejména ve vztahu k mladší generaci, je nutná neustálá a účinná komunikace a těsná spolupráce

Cílem projektu Posilování postavení mladých lidí – propojování Evropy bylo podpořit kulturní dialog a aktivní účast mladých lidí v občanské společnosti v zemích, kde žijí, v celém regionu a Evropě a současně podnítit zájem o sociální podnikání a udržitelný rozvoj.

Svedl dohromady šestnáctileté až sedmnáctileté středoškolské studenty a jejich učitele z Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Černé Hory, Moldavska, Německa, Rakouska, Rumunska, Slovinska, Srbska a Ukrajiny. Zúčastnily se ho i nevládní organizace z Podunají a kulturní a soukromé firmy.

Hlavními cíli projektu bylo aktivní občanství, kulturní dialog, udržitelný rozvoj, sociální odpovědnost a podnikání.

Sdílené příležitosti

Činností a programů vycházejících ze čtyř tematických okruhů se zúčastnilo celkem 16 škol, více než 100 učitelů, více než 400 studentů a 1 600 dalších aktérů. Inovativní kurzy a mezinárodní vzdělávací a tvůrčí programy, jako je školení v televizní stanici, jim daly příležitost k výměně nápadů a zkušeností a k práci na tématech, která jsou podle nich důležitá pro každého bez ohledu na to, kde žijí.

Následně bylo dalším sedmdesáti školám v deseti zúčastněných zemích představeno e-Portfolio.

Například studenti z 10. ročníku na Obchodní akademii ve Vídni se zabývali mimo jiné tématy v rámci okruhu „kulturní dialog“ ve formě „mezikulturních cvičení“. Vycházeli při tom z předpokladu, že kulturní dialog popsany v projektové dokumentaci je „nepřetržitý proces sdílení správných informací, výměny zkušeností, učení se společným hodnotám, přijímání a oceňování rozdílů a otevřenosti změnám prostřednictvím komunikace“.

Na závěrečné akci ve Vídni představili účastníci projektu výsledky dvouleté práce ve formě inovativního průvodce, Projektového portfolia Podunají.

DALŠÍ INFORMACE

<http://empoweringyoungpeople.net/>

Posilování postavení mladých lidí – propojování Evropy

Trvání: květen 2012 – prosinec 2013

Rozpočet: 317 755 EUR

POSILOVÁNÍ REGIONU

Přetrvávají výrazné problémy v oblasti bezpečnosti a závažné a organizované trestné činnosti. V některých zemích je problémem zejména obchodování s lidmi a pašování zboží. Korupce snižuje důvěru veřejnosti a brzdí rozvoj. Všechny tyto výzvy vyžadují posílení právního státu, a to jak v rámci jedné jurisdikce, tak i napříč jimi. Je nutné lépe a účinněji sdílet zpravodajské informace a podporovat je společnými akcemi.

Musí se zlepšit struktury a kapacita pro rozhodování soukromého a veřejného sektoru, včetně kvalitního plánování a mezinárodní spolupráce. Zásadní je optimální využívání zdrojů.

To jsou oblasti činnosti v rámci prioritní oblasti č. 10 „institucionální kapacita a spolupráce“ a prioritní oblasti č. 11 „bezpečnost“.

SPOLUPRÁCE PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI

V roce 2011 vyhodnotil Europol, agentura Evropské unie v oblasti prosazování práva, Dunaj jako „vysoce nebezpečnou oblast“, pokud jde o nákladní a osobní dopravu, převaděčství osob, nelegální migraci a pašování zboží, drog a zbraní.

Dnes v nevhodně monitorovaných přístavech a na odlehlých úsecích Dunaje se „říčním pirátům“ stále daří loupit celé náklady z lodí. V posledních letech sdělovací prostředky rovněž informovaly o obchodování s drogami a lidmi podél řeky.

Deset podunajských zemí se zúčastnilo projektu DARIF – vytvoření struktury dunajského fóra. Hlavním cílem týmu bylo posílit celkovou bezpečnost říční vodní cesty.

V průběhu svých prací měly zúčastněné země (Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Moldavsko, Německo, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Srbsko a Ukrajina) v úmyslu zavést účinné a koordinované opatření proti organizované trestné činnosti na řece. Cílem bylo vytvořit přeshraniční spolupráci pro odborné prosazování práva a zajistit tak, aby Dunaj poskytoval moderní a bezpečnou vodní cestu pro přepravu zboží a cestujících.

Tato jedinečná iniciativa podporovala spolupráci mezi různými organizacemi, aby se do středu pozornosti dostaly konkrétní úseky Dunaje i obecněji celý jeho tok. Platforma podporovala spolupráci mezi subjekty bojujícími proti trestné činnosti, všemi donucovacími orgány a dalšími podpůrnými organizacemi (např. vodní, pohraniční a kriminální policií, subjekty systému zvládnání katastrof, celními orgány a subjekty dodávajícími „říční informační služby“ ze zemí Podunají).

Existuje mnoho typů pachatelů trestné činnosti, kteří mají v úmyslu zužítkovat výhod říční dopravy na Dunaji. Jejich činy obvykle zahrnují nelegální migraci, obchodování s lidmi a drogami a drancování nákladních lodí.

Koordinace ochrany hranic

V roce 2014 provedl tým projektu DARIF tři společné přeshraniční kontroly na Dunaji. Za účelem těchto společných operací bylo v maďarském městě Moháč zřízeno koordinační centrum. Jen druhé společné operace, která byla rozšířena na kanál Rýn–Mohan–Dunaj, se zúčastnilo přes 860 příslušníků pohraniční a říční policie, celních orgánů a dalších orgánů ze všech zemí. Byly nasazeny speciální čluny, vozidla a technické vybavení, stejně jako psi vycvičení na hledání drog a pašovaného tabáku.

Jedním z nejdůležitějších výsledků pro společné operace a odbornou přípravu skupiny odborníků bylo vytvoření schématu pro analýzu rizik DARIF, která obsahuje podrobnosti o nejvýznamnějších trestných činech odhalených na palubách lodí v uplynulých třech až pěti letech. Zkušenosti nabyté během operací v dočasném koordinačním centru v Moháči přispějí ke zřízení plánovaného centra pro koordinaci prosazování práva na Dunaji, které bude v budoucnosti fungovat trvale.

Ačkoli všichni účastníci pokládají projekt DARIF za velmi úspěšný, zbývá toho udělat pro zvýšení bezpečnosti na Dunaji ještě mnoho. Pozitivní výsledky vyplývající z projektu budou sloužit jako základ pro novou iniciativu, která bude pokračovat v práci započaté v rámci projektu DARIF.

DALŠÍ INFORMACE

<http://bmprojekte.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

<http://bmprojekte.kormany.hu/megtartottak-a-darif-projekt-zarokonferenciajat-sikeres-ket-ebet-zart-a-belugyminiszterium-nemzetkozi-rendeszeti-projektje>

DARIF (vytvoření struktury dunajského fóra)

Trvání: červenec 2013 - červen 2015

Rozpočet: 290 870 EUR

STRATEGIE EU PRO PODUNAJÍ

***Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět
na otázky týkající se Evropské unie.***

Bezplatná telefonní linka (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Více informací o Evropské unii naleznete na internetu (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2016

On-line verze

ISBN 978-92-79-61763-8

doi:10.2776/921331

KN-04-16-371-CS-N

© Evropská unie, 2016

Opětovné používání povoleno.

Reprodukce je povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Printed in Belgium

Autorská práva na fotografie: Fotografie (str.):

Obálka: iStock©porojnicu, miroslav110, gornostaj, anderm, DejanKolar

Strana 6: iStock©anderm

Strana 8: ©viadonau, Newada

Strana 9: iStock©w-ings

Strana 10: ©Danube LNG, Marco Onida

Strana 11: ©DCL Barge/Danser Group

Strana 12: iStock©mdurinik, imantsu

Strana 13: iStock©tjwvandongen

Strana 14: ©Andrej Kovarik, Attila Szab

Strana 15: ©Zsolt_Kalotas

Strana 16: ©Marco Onida

Strana 18: iStock©Green_p, Paweł Szczepański

Strana 19: iStock©FourOaks

Strana 20: iStock©mikeinlondon, Drazen Lovric

Strana 21: ©SEE River

Strana 22: iStock©s-eyerkaufner, ©SEERISK

Strana 23: iStock©Gudella

Strana 24: iStock©Cristina Sandu, Photo_HamsterMan

Strana 25: iStock©wrangel

Strana 26: iStock©gornostaj

Strana 28: iStock©Markus Schieder Photography, clubfoto

Strana 29: iStock©Markus Schieder Photography

Strana 30: ©INCO.NET, bioMediTech

Strana 31: iStock©Fotoarta

Strana 32: ©RURBAN, iStock©sturti

Strana 33: iStock©Cathy Yeulet

Strana 34: závěrečná konference Empowering Young people;
iStock©LuckyBusiness

Strana 35: ©OKTO

Strana 36: iStock©miroslav110

Strana 38: ©Ministerstvo vnitra – Bulharsko, Marco Onida

Strana 39: iStock©boggy22

Strana 40: EuroGeographics Association

STRATEGIE EU PRO PODUNAJÍ

Čtrnáct zemí spojilo úsilí pro řešení sdílených výzev a lepší využití společných příležitostí. Po pěti letech společné práce v zájmu udržitelného růstu podporujícího začlenění přináší jejich spolupráce konkrétní výsledky.

Ty se zviditelňují a zhmotňují v tomto výběru příběhů o úspěchu.

<http://www.danube-region.eu>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

